

KULTUR OCH BILDNING

Universitet, högskolor och mängder av kultur – mångfald i en mångfacetterad stad

► Hildesheim har ett mångfaldigt och brett kulturutbud. Det välenomrade **ROEMER- OCH PELIZAEUS-MUSEET** med sin världskända hundra år gamla Egyptenssamling, en av de viktigaste Peru-samlingarna i Europa och den betydelsefulla paleontologiska samlingen är känd långt utanför regionen och anordnar regelbundet högkvalitativa specialutställningar.

Även teaterhjärtat slår i Hildesheim i form av **"THEATER FÜR NIEDERSACHSEN" (TFN)**. Teatern är en sammanslagning av stadsteatern i Hildesheim och Hannover landsteater och var sin huvudscen i Hildesheim. Vid sidan av de fasta spelplatserna i Hildesheim och Hannover reser ensemblen runt till mer än femtio orter i hela Niedersachsens och gör sig berömda med teater, musikal, operor och konserter.

Konserter med Kulturringen eller arrangemang i biskopskvarnen, den traditionella **JAZZTIME** och **M'ERA LUNA FESTIVAL** för Gothic-fans, gallerier med delvis spektakulära utställningar som väcker uppseende, men också Kulturfabriken som är stadens ställe för fri kultur – Hildesheim erbjuder en kulturell regnbåge.

Icke minst tack vare sina 10 000 studenter har Hildesheim en rikedom i bildning och utbildning genom institutionerna **UNIVERSITETET HILDESHEIM, FACKHÖGSKOLAN HILDESHEIM/HOLZMINDEN/GÖTTINGEN FÖR TILLÄMPAD VETENSKAP OCH KONST OCH NORDTYSKA FACKHÖGSKOLAN FÖR RÄTTSTILLÄMPNING**. En möjlighet till livslångt lärande – i Hildesheim är det en realitet. Bildningslandskapet i Hildesheim är optimalt utrustat med alla skolformer. **STUDIEFÖRBUNDET HILDESHEIM** och stadens **MUSIKSKOLA** kompletterar utbudet.

FOTO OVAN "Theater für Niedersachsen" © TFN, Andreas Hartmann
FOTO NEDAN "Pflasterzauber" – gatukonstfestival i innerstaden

VÄRLDSARV OCH KONSTSKATTER

UNESCO världsarv och historiska sevärdheter

► I Hildesheim känner man historiens vingslag. Grundad på tusentalet efter Kristus förfogar staden ännu över kulturgods av universellt värde. UNESCO tog hänsyn till detta när de år 1985 förklarade **S:T MIKAELSKYRKAN** och **MARIADOMKYRKAN** med sina bronsgjutningar – Kristus spelaren och Bernwarddörren – tillsammans som kulturarv och de togs upp på UNESCOs lista.

S:T MIKAELSKYRKAN med sin monumentala takmålning från 1400-talet, som beskriver Kristi stamtavla, anses vara en av de vackraste tidigromanska kyrkorna i Tyskland. Inte mindre spektakulär är **DOMKYRKOSKATTEN** i domkyrkan som med sina dyrbarheter anses vara en av de största kyrkliga konstkatterna i Europa. Den kan ses i domkyrkomuseet. Världsbekant är också den **TUSENÅRIGA ROSPLANTAN** vid domkyrkans absid. Efter fem års sanering öppnades domkyrkan på nytt i augusti 2014.

De **HISTORISKA KORSVIRKESKVARTEREN** för oss in i stadens yngre historia. En gång stod här runt 1900 präktiga korsvirkeshus. Den 22 mars 1945 förstördes nittio procent av området genom ett bombangrepp. De gator som finns kvar låter en ana den skönhet som en gång fanns. Sevärt är bland annat det Wernerska huset mitt emot S:t Godehard-basilikan.

En bro till nutiden bildar det **HISTORISKA TORGET** med sina imponerande korsvirkeshus. Platsen rekonstruerades så nära originalet man kan komma genom initiativ och gåvor från stadens medborgare under åren 1984 till 1990. Inne i slaktargillet hus, **"KNOCHENHAUER-AMTSHAUS"** bjuder stadsmuseet in till en resa genom tiden i hela staden och regionen. Sedan 2010 är det rekonstruerade historiska huset Den omvända sockertoppen, **"UMGESTÜLPTE ZUCKERHUT"** vid Andreasplatsen ytterligare ett smycke för staden.

FOTO OVAN Mariadomkyrkan – UNESCO världsarv © BPH, Ina Funk
FOTO NEDAN S:t Mikaelsskyrkan – UNESCO världsarv © Hildesheim Marketing, Nina Weymann-Schulz

NATUR OCH HÄLSA

Mitt i gröna landskap – ett ställe för välbefinnande och rekreation

► Skogar, sjöar, idylliska parker, inbäddade i utlöpare från högplatåer – i Hildesheim förenas upplevelsen av stad och land.

Sommar som vinter drar Hildesheimarna ut i det fria. **NÄRREKREATIONSOMRÅDET HOHNSENSE** som består av floden **INNERSTE** med sitt flodbäcken blir vintertid skridskobana och sommartid ett uppriskande bad för talrika gäster. Familjer med små barn älskar den fina sandstranden på **UTBADET "JO WIESE"** och skolorna från hela Niedersachsens längtar varje år efter sommarlovskurserna på **KANOT- OCH NATURCENTRET**.

De som söker lugn och ro går till **ERNST-EHRLICHER-PARKEN**. Den fem hektar stora parken erbjuder med gamla träd, idylliska dammar och skyddade bänkar ro och återhämtning. Ångar för vila och lek gör parken till en omtyckt träffpunkt.

Joggare springer gärna sina rundor på den gröna **"KEHRWIEDERWALL"**. Även vandrare finner sin lycka under bar himmel i Hildesheim – temavandringar i **HILDESHEIMSKOGEN** och vid **GALBERGET** är sedan länge ingen hemlighet. Cyklisterna kan vänta sig väl utbyggda cykelvägar och skyltade ruttor till en sammanlagd längd av ca 430 kilometer i **HILDESHEIM-REGIONEN**. Till huvudrutterna hör **LEINE-HEIDEVÄGEN, INNERSTEVÄGEN OCH KONSTCYKELVÄGEN, KULTURRUTTEN** och (nytt från juli 2015) **HI-RINGEN**.

Hälsosamt liv skriver man i Hildesheim med stora bokstäver. Därom vittnar inte bara den yppiga naturen utan även en hälsosektor i tillväxt. **HELIOS-KLINIKEN HILDESHEIM** och **S:T BERNWARDSJUKHUSET** med intilliggande vårdcentraler och **TALRIKA PRIVATPRAKTISERANDE** läkare borgar för en god vård och omsorg i staden Hildesheim.

FOTO OVAN Blommande rosor i Magdalenas barockträdgård
FOTO NEDAN Ernst-Ehrlicher-Parken

HILDESHEIMS HISTORIA

Från Ludvig den Fromme till 1200-årsjubileet år 2015 – Hildesheim har en imponerande historia

- 815 Ludvig den Fromme grundar Biskopsdömet Hildesheim.
- 872 Biskop Altfried inviger den första stenkyrkan.
- 1000-talet S:t Mikaelsskyrkan byggs av Biskop Bernward (993-1022). 1022 invigs S:t Mikaelsskyrkan. Helgonförklarandet av biskoparna gör staden till pilgrims-ort.
- 1196 En konkurrerande bosättning för flamländska kolonistörer väster om staden grundas: "Dammstadt".
- runt 1215 Den Nya staden, "Neustadt" grundas.
- 1345 Gillena deltar i stadens regering.
- 1367 Medlemskap i Hansan.
- 1460 Slut på de inre författningsskonflikterna.
- 1583 Den gamla och den nya staden förenas.
- 1802 – 03 Förstatligande av det tidigare kyrkostiftet Hildesheim.

- 1813 Hildesheim faller under kungariket Hannover.
- 1859 Romarmuseet öppnas i Martinskyrkan.
- 1866 Staden blir preussisk.
- 1911 Pelizaeusmuseet med fornegyptisk konst av internationell rang öppnas.
- 1938 Förstörelse av synagogan i Hildesheim.
- 1944 – 45 Omfattande krigsskador på staden.
- 1970/71 Högskolan grundas (sedan 1989 universitet) och fackhögskolan blir till.
- 1974 Över 100 000 invånare ger Hildesheim status som storstad.
- 1985 UNESCO förklarar Mariadomkyrkan med sina skatter och S:t Mikaelsskyrkan som världsarv.
- till 1990 Återuppbyggnad av det historiska torget.
- 2009 Slaktargillet hus firar sitt 20-årsjubileum sedan återuppbyggnaden.
- 2010 Tusenårsdagen ww av S:t Mikaelsskyrkans grundande.
- 2011 Egyptensamlingen i Roemer- och Pelizaeus-Museet firar sitt 100-årsjubileum.
- 2015 Stort firande av stads- och biskopsdömesjubileet: "Hildesheim 1200 år".

FOTO OVAN Det historiska torget © Hildesheim Marketing, Leif Obornik
FOTO NEDAN Dokumentet De sammansvarnas förbund, år 1345 © Stadsarkivet Hildesheim

S:T ANDREASKYRKANS TORN

Av alla Hildesheims landmärken är S:t Andreaskyrkans torn det mest framträdande. Tornet, med sina 114,5 meter och högsta kyrktorn i Niedersachsens, höjer sig högt över stadens alla tak. Med sina mer än 364 trappsteg kan man gå upp till utsiktsplattformen på 75 meters höjd.

€ (med reservation för ändringar)
Vuxna 2,50 Euro
Reducerat pris* 2,00 Euro

*Barn, skolor, ungdom, rörelsehindrade, pensionärer, Sozialcard-innehavare, Grupper från 10 personer

S:t Andreaskyrktornet kan även bestigas utanför ordinarie besökstid och under vinteruppehållet inom ramen för stadsvandringar eller efter förfrågan mot en serviceavgift på 13,00 Euro utöver inträdespris.

STADSVANDRINGAR

► "LÄR KÄNNA HILDESHEIM" 🇩🇪

Denna stadsvandring som tar två timmar är idealisk för dig som vill få en inblick i stadens historia, i världsarvet och de viktigaste sevärdheterna.

📄 (med reservation för ändringar)

1 april till 31 oktober

Dagligen kl. 14.00.

1 november till 31 mars

Freitag, lördag och söndag kl. 14:00, 24 och 31 december kl. 11:00 ingen guidning 25, 26 December och 1 januari

€ (med reservation för ändringar)

7,00 Euro per person, familjer 14,50 Euro (2 vuxna + 3 barn till 12 års ålder) respektive 9,00 Euro (1 vuxen + 3 barn till 12 års ålder)

🚩 Samling under Rådhusarkaden vid det historiska torget. Ingen föránmälan för enkla personer eller smågrupper krävs.

FOTO OVAN S:t Andreaskyrkans torn
FOTO NEDAN Historisk stadsmodell

HILDESHEIM VÄLKOMMEN IN!

Värld.Kultur.Ar.v.

SE HILDESHEIM

SERVICE, RÅD OCH BOKNING

► VI GER DIG GÄRNA RÅD OCH TIPS OM:

- UNESCO världsarvet: S:t Mikaelsskyrkan och Mariadomkyrkan Hildesheim och även Fagus-verket i Alfeld
- Övernattningar och arrangemang
- Möten och kongressservice
- Guidade turer, även i tidstypiska kläder
- Rundturer i regionen
- Segwayturer genom Hildesheim
- Att bestiga S:t Andreaskyrkans torn
- Uthyrning av elcyklar
- Souvenirer, reselitteratur och kartor (även online på www.hildesheim.de/online-shop)
- Specialutställningar på museerna
- Events och fester
- Cykel- och vandringsturer
- Sevärdheter i och runt Hildesheim och mycket mer

Hildesheim Marketing GmbH
tourist-information
Rathausstraße 20 (Tempelhaus) · 31134 Hildesheim
+49 (0) 5121 1798-0
+49 (0) 5121 1798-88
✉ tourist-info@hildesheim-marketing.de
www.hildesheim.de/tourism

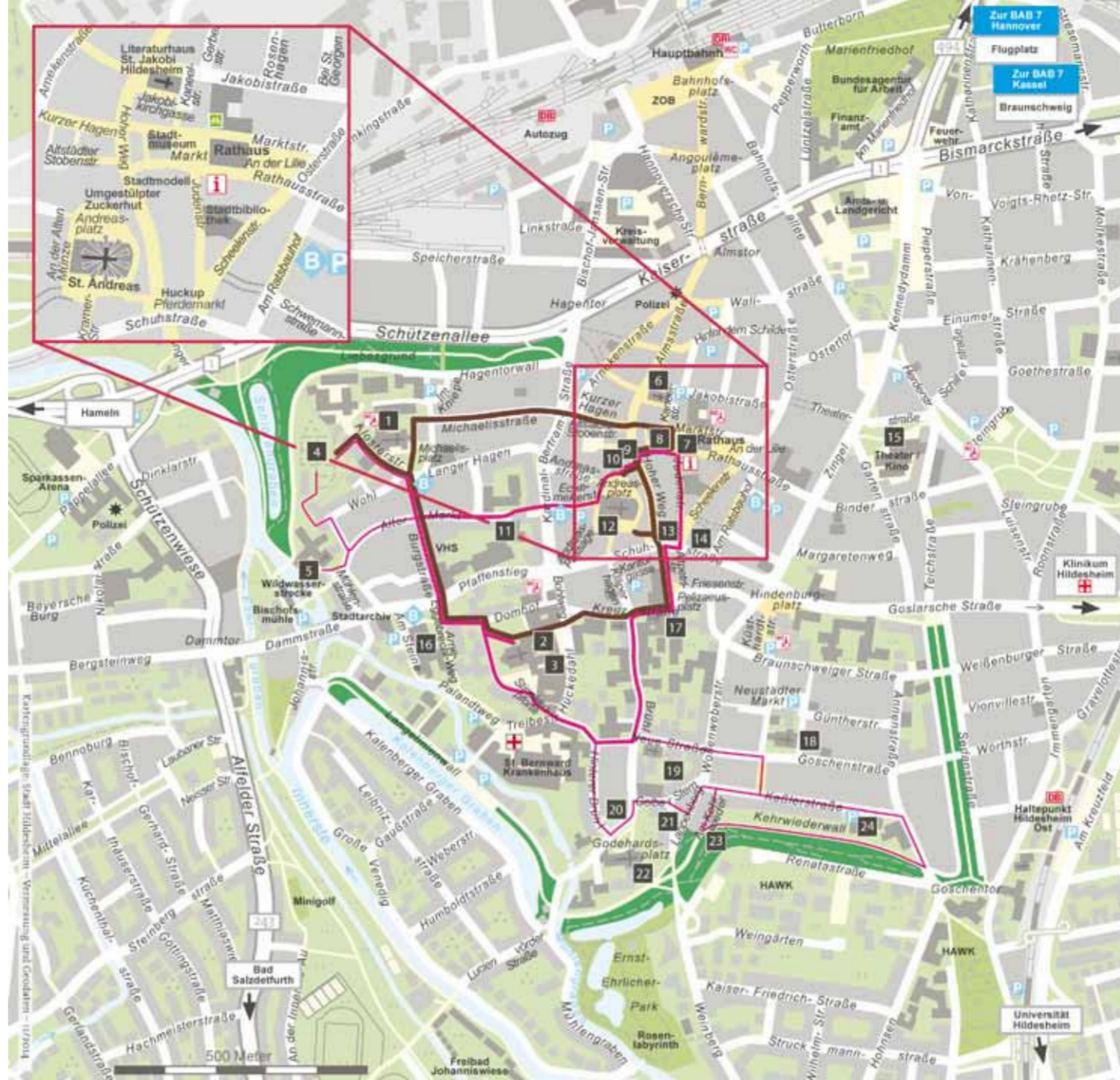
► OM OSS

Utgivare & redaktion: Hildesheim Marketing GmbH
Utgivning: December 2014, ändringar förbehålles
Självkostnadspris: 0,50 Euro

HILDESHEIMMARKETING HILDESHEIM

VÄLKOMMEN TILL HILDESHEIM

ÄRADE GÄST,

enastående världsarv, världsberömda egyptiska föremål, historiska korsvirkeshus, ett färgglatt kulturutbud, rika möjligheter för shopping och natursköna omgivningar – ditt besök i Hildesheim blir garanterat intressant.

Biskopsdömet Hildesheim grundades 815. Biskoparna Berward och Godehard prägade utvecklingen från Biskops-säte och stad. Idag blommar staden med ett brett utbud av kultur, natur och mycket historia. Det moderna Hildesheim har runt 100 000 invånare.

Världsarvskyrkorna S:t Mikael och Mariadomkyrkan står i centrum med sina enastående bronsgjutningar men utgör bara en del av alla sevärdheter och kulturminnen i Hildesheim.

Säkert har du någon gång hört talas om den tusenåriga ros-plantan. Legenden om rosen vid domkyrkans absid går tillbaka på ett misstag som Ludvig den Fromme gjorde. Han var son till Karl den Store och glömde sitt Mariarelikvarium för tillbedjan på en rosenkvist. När han ville hämta tillbaka det fann han att det hade växt fast på rosenkvisten. Den kallades senare för rosplantan. Ludvig den Fromme såg detta som ett gudomligt tecken och byggde ett kapell på platsen som blev ursprunget till biskopsdömet och därmed staden Hildesheim.

Stadens **STADSVANDRINGSLEDARE I TIDSTYPISKA KLÄDER** kan berätta denna och andra historier om staden. Låt dig ryckas med i historier om dagar som varit för länge sedan.

Utöver detta blickar Hildesheim stolt över ett mångfacetterat kulturlandskap. Roemer- och Pelizaeus-Museet äger bland de viktigaste gammalegyptiska samlingarna i världen. Domkyrkomuseet innehåller dyrbarheter som hör till de främsta kyrkokonstskatterna i Europa. Sevärt är också det återskapade historiska torget med det berömda slaktarskråets hus, "Knochenhauer-Amtshaus".

I Niedersachsen gör sig Hildesheim framför allt bemärkt som teaterstad – den regionala teatern betjänar hela regionen. Men även fria teater- och kulturgrupper tillsammans med över 10 000 studenter gör Hildesheim till en stad full av liv och skapande.

Dyk ned i det pulserande livet – lär känna den mångfacetterade staden och dess människor.

HJÄRTLIGT VÄLKOMMEN TILL HILDESHEIM!

SEVÄRT I HILDESHEIM

- S:T MIKAELSKYRKAN – VÄRLDSARV**
Denna tidigromanska kyrka är ett framträdande exempel på romansk-ottomansk byggnadskonst. UNESCO världsarv sedan 1985.
- MARIADOMKYRKAN MED ROSPLANTAN – VÄRLDSARV**
Mariadomkyrkan är UNESCO världsarv sedan 1985 och är känd för sina bronsgjutningar och den sägenomspunna tusenåriga rosplantan vid domkyrkans absid.
- DOMKYRKOMUSEET MED KONSTSKATTER – VÄRLDSARV**
Museet visar värdeföremål från domkyrkans historia och konstskatter som även är UNESCO världsarv.
- MAGDALENATRÄDGÅRDEN**
Magdalenaträdgården har rekonstruerats till barockstil.
- S:T MAGDALENAKYRKAN**
Kyrkan hörde ursprungligen till det första nunnekloster i Hildesheim.
- LITTERATURHUSET S:T JAKOBI HILDESHEIM**
Den 500 år gamla pilgrimskyrkan används idag som city- och kulturkyrka för litteratur.
- DET HISTORISKA TORGET**
Den originaltrogna rekonstruktionen av torget länkar samman den historiska staden med den moderna.
- SLAKTARGILLET HUS "KNOCHENHAUER-AMTSHAUS" MED STADMUSEET**
Utställningarna visar en tidsresa genom stadens och regionens historia.
- DEN HISTORISKA STADSMODELLEN**
Stadsmodellen visar Hildesheim som befäst stad med vallgravar, murar och bastioner.
- DEN OMKULLVÄLTA SOCKERTOPPEN "UMGESTÜLPTE ZUCKERHUT"**
Denna rekonstruerade byggnad påminner om en sockertopp ställd på ända.
- KEJSARHUSFASADEN**
Romerska statyer och kejsarmedaljonger pryder fasaden på denna tidigare renässansbyggnad.

- Turistinformation
- Sjukhus
- Cykelgarage
- Parkeringsplats
- Busparkering
- Offentliga toaletter
- Gågatan
- "Welterband"
- "Rosenroute"

- S:T ANDREASKYRKAN MED TORNBESTIGNING**
Denna gotiska kyrka har ett 114,5 meter högt torn vilket är det högsta i Niedersachsen.
- HUCKUP (MINNEMÄRKET)**
Denna bronsfigur visar en äppeltjuv som bär sitt dåliga samvete på ryggen i form av en vätte.
- HÄSTMARKNADEN (MINNEMÄRKET)**
En skimrande blå häst påminner om den tidigare hästmarknaden i Hildesheim.
- "THEATER FÜR NIEDERSACHSEN" (TFN)**
Musikteater, teater, musikaler, konserter, barn- och ungdomsteater i den hundraåriga stadsteatern.
- ROEMER- OCH PELIZAEUS-MUSEET**
Museet är världsberömt ärlsberömt för sin gammalegyptiska samling och visar ständigt nya specialutställningar.
- HELIGA KORSETS KYRKA**
Kyrkans mittenskepp är romanskt, det sydliga sidoskeppet gotiskt och det nordliga barock.
- S:T LAMBERTIKYRKAN**
Sevärt i denna sengotiska kyrka är Peter- och Paulaltaret och barockorgeln.

- KORSVIRKESKVARTERET MED NEISSE-ARKIVET**
I ett av stadens äldsta korsvirkeshus visas föremål från Neisseregionen i Oberschlesien.
- WERNERSKA HUSET**
Ett av de finaste korsvirkeshusen i staden är Wernerska huset.
- MINNEMÄRKET VID LAPPENBERG**
Vid platsen där Hildesheims synagoga en gång fanns står ett minnesmärke över jedeförföljelserna.
- S:T GODEHARDBASILIKAN**
Basilikan är en av de få romanska kyrkor i Tyskland som nästan blivit bevarade i sin ursprungliga form.
- STADSTORNET "KEHRWIEDERTURM"**
Det sista bevarade tornet i den gamla stadsmuren fungerar idag som utställningslokal för konstföreningen.
- FRIMURARHUSET "LOGENHAUS"**
Huset ägs sedan 1804 av Frimurarlogen i Hildesheim och är därmed ett av de äldsta i sitt slag i Tyskland.

FOTO NEDAN TILL VÄNSTER Julmarknaden i Hildesheim © Van der Valk Hotel FOTO NEDAN Hezilolampor i Mariadomkyrkan © BPH, Ina Funk

SÅ HITTAR DU TILL HILDESHEIM

I södra Niedersachsen, bara 30 km söder om landskapshuvudstaden Hannover, ligger Hildesheim. Staden kan utan svårighet nås med flera färdmedel.

► MED BIL ELLER TURISTBUSS

Från riktning Hamburg – Hannover respektive Frankfurt – Kassel:

Motorväg E45 / A7. Utfarterna Hildesheim-Drispentstedt och Hildesheim och därifrån på några minuter till innerstan.

Från riktning Berlin respektive Ruhrområdet:

Motorväg A2 till trafikplats Hannover-Ost, sedan motorväg A7 riktning Hildesheim-Kassel och vidare till någon av de ovan nämnda utfarterna.

► MED LINJEBUSS

Bussföretagen "Mein Fernbus", "Deutsche Touring" och "FlixBus" erbjuder prisbilliga resealternativ till Hildesheim.

► MED TÅG

Med ICE-snabbtåg kan man resa snabbt och säkert i hela Tyskland. Hildesheim kan till exempel nås med ICE från Berlin, Braunschweig, Frankfurt am Main, Göttingen, München och Stuttgart. Andra transregionala förbindelser finns med "Deutsche Bahn", "Erixx" och "NordWest-Bahn".

FOTO NEDAN Stadstornet "Kehrwiederturm" i Korsvirkeshuset

VISSTE DU, ATT I HILDESHEIM ...

- ... finns kyrkan med det högsta tornet i Niedersachsen?
- ... har "Theater für Niedersachsen" (TFN) en egen musikensemble?
- ... bildar två kyrkor ett gemensamt världsarv i staden?
- ... föddes den världsberömda bas-baritonsångaren Thomas Quasthoff?
- ... täcks över 60 procent av stadens yta av skog och grönområden, trädgårdar och åkrar?
- ... finns i observatoriet Gula Tornet det största spegelteleskopet i Niedersachsen?
- ... är takmålningen i den tidigromanska S:t Mikaelskyrkan cirka 800 år gammal?
- ... var det närbelägna slottet Marienburg en gåva från den siste hannoverske kungen Georg V till sin fru, drottning Marie von Sachsen-Altenburg?
- ... finns ett av de äldsta orkidarierna, från 1891?
- ... bronsgjutningarna i Mariadomkyrkan – Bernwarddörren och Kristuspelaren – gjöts i ett stycke i början av tusenletet och därmed är mästerverk i dåtidens konsthantverk och hör till världsarv utropat av UNESCO?

- ... tillverkas det traditionella bakverket "Pumpnickel"?
- ... i stadsdelen Himmelsthür besvarar ännu idag jultornet barnens brev?
- ... S:t Godehardbasilikan, som givit en av de viktigaste alpövergångarna sitt namn (Gotthardpasset), var verksam som biskop?
- ... och i omlandet finns och fanns verksamma och berömda konstnärer som Georg Baselitz och Micha Kloth?
- ... ges den äldsta tidningen ut som fortfarande ges ut i Tyskland, nämligen "Hildesheimer Allgemeine Zeitung" som ägs av Gerstenbergförlaget?
- ... serietillverkades de första gyrokoptrarna? (Flygbiljetter finns i turistinformationen).
- ... firar man år 2015 i 200-årsjubileum som stad och biskopsäte?

FOTO OVAN Den tusenåriga rosplantan vid domkyrkans absid FOTO NEDAN Detalj från brunnen vid torget

FOTO OVAN Stadsvandring i tidstypiska kläder FOTO OVAN TILL HÖGER Med elcykel på det historiska torget FOTO NEDAN TILL HÖGER Vy över S:t Mikaelskyrkan